

KORRALDUS

Keskkonnakompleksloa andmine

I. ASJAOLUD

OÜ Tõntso Agro (registrikood 11736371; edaspidi *käitaja*) esitas Keskkonnaametile 12.10.2017 (registreeritud Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS 12.10.2017 nr DM-100398-1) taotluse keskkonnakompleksloa (edaspidi *kompleksloa*) väljastamiseks.

Käitaja esitas vastavalt 31.01.2018, 09.12.2018, 29.04.2019, 14.06.2019 (registreeritud Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS vastavalt numbriga DM-100398-5, DM-100398-7, DM-100398-8, DM-100398-9) muudetud/täiendatud taotlused ning kooskõlas tööstusheite seaduse (edaspidi *THS*) § 27, võtab Keskkonnaamet käesoleva otsuse tegemisel aluseks viimase ehk 14.06.2019 esitatud taotluse versiooni.

Kompleksloa taotlus on esitatud farmikompleksile, kus planeeritakse laiendada tootmismahu kuni **589 loomühikuni** (Vabariigi Valitsuse 06.06.2013 määrus nr 89 „Alltegevusvaldkondade loetelu ning künnisvõimsused, mille korral on käitise tegevuse jaoks nõutav kompleksluba“ mõistes). Farmi planeeritakse kohti kuni 363 piimalehmale, 282 lehmullikale, 73 kinnislehmale ja 281 vasikale. OÜ Tõntso Agro Tõntso veisefarm (edaspidi *käitis*) asub Valgamaal Tõrva vallas Koorküla külas Vilsitüki maaüksusel (kinnistu registriora nr 2553140, katastritunnus 20302:001:0047), Karjamaa-Tõntso maaüksusel (kinnistu registriora nr 1316640, katastritunnus 20302:001:0600), Tõntso maaüksusel (kinnistu registriora nr 278240, katastritunnus 20301:001:0257), Uue-Tõntso maaüksusel (kinnistu registriora nr 74540, katastritunnus 20301:001:0256) ja Suure-Tõntso maaüksusel (kinnistu registriora nr 1000040, katastritunnus 20302:001:0520) ning farmi põhitegevuseks on piimakarjakasvatus.

THS § 19 lg 2 p 8 ja lg 3 (kooskõlas THS § 16 lg 1) ning Vabariigi Valitsuse 06.06.2013 määrus nr 89 „Alltegevusvaldkondade loetelu ning künnisvõimsused, mille korral on käitise tegevuse jaoks nõutav kompleksluba“ § 11 lg 1 p 3 kohaselt on veisekasvatuse tegevusvaldkonnas kohustus kompleksluba omada käitises, kus peetakse üle **400 piimalehma** või üle 533 ammlehma või üle 800 noorveise, kelleks loetakse üle kaheksa kuu vanuseid

lehmullikaid kuni poegimiseni ja üle kaheksa kuu vanuseid pulle. Kui ühes käitises kasvatatakse vähemalt kahte käesolevas punktis nimetatud veiste kategooriat, arvutatakse käitises peetavate veiste arv kokku, kasutades järgmisi koefitsiente: piimalehm 1,0; ammalehm 0,75; noorveis 0,5. Kompleksloa kohustuslikkus otsustatakse võrdluses piimalehmade jaoks sätestatud künnisvõimsusega.

Ülaltoodust lähtuvalt ja kooskõlas HMS § 15 lg 1 ja THS § 30 lg 1 ja 2 kontrollis Keskkonnaamet esitatud taotluste nõuetekohasust, võttis selle menetlusse (vormilisi puuduseid ei esine) ning võttes aluseks THS § 32, kooskõlas HMS § 46 lg 1, viib käesolevaga keskkonnakompleksloa andmise/andmisest keeldumise menetluse läbi rakendades sellele avatud menetluse sätteid.

Esitatud kompleksloa taotlus sisaldas keskkonnamõju hindamise ja keskkonnanajutimissüsteemi seaduse (*edaspidi KeHJS*) § 6¹ lg-s 1 nimetatud teavet.

Kompleksloa taotlus on avalikustatud 03.11.2017 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja 15.11.2017 ajalehes Lõuna-Eesti Postimees. Kompleksloa taotluse menetlusse võtmisest teavitati 27.10.2017 kirjalikult (registreeritud Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS nr DM-100398-2) käitise piirinaabreid ning 10.11.2017 kirjaga (registreeritud Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS nr DM-100398-3) küsiti kompleksloa taotluse kohta seisukohta Helme Vallavalitsuselt. Tõrva Linnavalitsus edastas 29.11.2017 (registreeritud Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS nr DM-100398-4) Tõrva Vallavolikogu otsuse, millega nõustuti kompleksloa väljastamisega OÜ Tõntso Agrole.

II. KAALUTLUSED

Lähtudes § 38 lg 1 p 1-7 on Keskkonnaamet muuhulgas vaadanud läbi käitaja poolt läbi keskkonnaotsuste infosüsteemi KOTKAS esitatut taotluse, menetluse käigus kogutud muu teabe, õigusaktide nõuded ning kehtivast veiste intensiivkasvatuse PVT-järeldustest (kättesaadavad interneti aadressilt http://www.envir.ee/sites/default/files/veiste_pvt_jareldused.pdf) tulenevad parima võimaliku tehnika nõuded. Samuti analüüsiti käitist THS § 26 toodud käitise kasutamise üldpõhimõtetest lähtuvalt ning kontrolliti THS § 39 ja keskkonnaseadustiku üldosa seadus (*edaspidi KeÜS*) § 52 lg 1 ning lg 2 nimetatud kompleksloa andmisest/muutmisest keeldumise aluste esinemist/mitte esinemist.

Ülaltoodu kokkuvõttena on Keskkonnaamet seisukohal, et käitise tegevus vastab THS § 26 nimetatud käitise kasutamise üldpõhimõtetele, õigusaktide ja PVT-järelduste nõuetele ning ei esine THS § 39 ja KeÜS § 52 lg 1 ning lg 2 nimetatud kompleksloa andmisest/muutmisest keeldumise aluseid. Kompleksloa andmine ei suurenda eeldatavalt vähendamist vajava keskkonnahäiringu ehk keskkonnariski tekkimise võimalikkust selliselt, et oleks vaja ettevaatuspõhimõttest lähtuvalt rakendada erakorralisi meetmeid. See tähendab, et käitise keskkonnamõjusid on võimalik efektiivselt ohjata keskkonnakompleksloast tulenevate tavapäraste meetmete/nõuetega (õigusaktide ja PVT nõuded; vt. ka korralduse alajaotuses 2.1 „Keskkonnamõju hindamine“ toodud ja viidatud kaalutlusi), ilma vajaduseta otsida/kasutada tehnikaid, mille kasutamine oleks kulusid ja eeliseid arvesse võttes majanduslikult ja tehniliselt käitajale koormavam (nt. kujunemisjärgus tehnikad või rohkemate olemasolevate parimate võimalike tehnikate kombineerimine).

Kooskõlas THS § 41 lg 1 ja keskkonnaministri 19.06.2013 määruse nr 36

„Keskkonnakompleksloa taotluse ja selle lisade vormid ning keskkonnakompleksloa sisu täpsustavad nõuded ja vorm“ (*edaspidi nimetatud määrus nr 36*) § 3 lg 2, võttes muuhulgas arvesse käitaja poolt esitatud teabe ja menetluse käigus kogutud muu teabe (kui seda koguti), annab Keskkonnaamet kompleksloa järgmistel kaalutlustel:

1. THS § 38 lg 1 p 6 ja § 42 kohaselt peab loa andja kompleksloa andmisel ja nõuete määramisel lähtuma käitises toimuvale tegevusele või tootmisprotsessi liigile kohalduvatest PVT-järeldustest (puudumisel PVT-viitedokument). Tulenevalt THS § 8 lg 3 ja 4 on PVT määratlemisel ja loa nõuete sätestamisel aluseks võetud keskkonnaministri 27.03.2015 käskkirjaga nr 319 „Veiste intensiivkasvatuse Eesti parima võimaliku tehnika juhendi põhjal koostatud PVT-järeldused“ kinnitatud PVT-järeldused veiste intensiivkasvatuse jaoks (*edaspidi PVT-järeldused*; internetist kättesaadav lehel https://www.envir.ee/sites/default/files/veiste_pvt_jareldused.pdf).

Keskkonnaameti analüüs ja hinnang PVT nõuete täitmise kohta on kirjas kompleksloa tabelis 5. „Kasutusel oleva keskkonnajuhtimissüsteemi (*edaspidi* KKJS), seadmete ja tehnoloogia vastavus PVT-järeldustes kirjeldatud või muule loa andja poolt määratud parimale võimalikule tehnikale (*edaspidi* PVT)”. Keskkonnaameti hinnangul vastab käitis PVT nõuetele.

2. Kompleksloa tabelis 7 „Heite ja jäätme tekke vältimise või vähendamise ning pinnase kaitse meetmed ja kavandatav tehnika“ on Keskkonnaamet meetmete määramisel lähtunud kompleksloa taotlusmaterjalis toodust ja lisanud iseseisvalt meetmeid (lähtudes PVT-järeldustest ja õigusaktides sätestatust) ning muutnud ja/või täiendanud ettevõtte poolt iseseisvalt valitud meetmeid vastavalt nimetatud tabeli eesmärgist ja ülesehitusest.

3. Kompleksloa tabeli 13 „Lubatud veevõtt põhjaveehaarete kaupa“ juures analüüsis Keskkonnaamet puurkaevu (katastri number 22489) tootlikkust ning võrdles seda ettevõtte poolt soovitud veevõtu numbritega. Nimetatud puurkaevu tootlikkus on Keskkonnaagentuuri poolt hallatava infosüsteemi VEKA (<http://veka.eelis.ee>) kohaselt 1,1 l/s ning ettevõtte soov on taotluse kohaselt tarbida keskmiselt 0,7 l/s ehk ettevõtte poolt päevane tarbitav kogus on võimalik välja pumbata ca 15 tunniga. Keskkonnaamet jõudis järeldusele, et on võimalik lubada veevõttu taotletud mahus.

4. Kompleksloa tabeli 14 „Võetava vee koguse ja seire nõuded“ sätestab Keskkonnaamet puurkaevust võetava vee koguse arvestamise nõuded ning vastavad seirenõuded vee kvaliteedi ja põhjaveetaseme seiramiseks. Võetava vee seire tingimuste seadmisel lähtub loa andja keskkonnaministri 29.12.2009 määruse nr 75 „Põhjaveekogumite moodustamise kord ja nende põhjaveekogumite nimestik, mille seisundiklass tuleb määrata, põhjaveekogumite seisundiklassid, seisundiklassidele vastavad kvaliteedinäitajate väärtused ja koguseliste näitajate tingimused, põhjavett ohustavate saasteainete nimekiri, nende saasteainete sisalduse läviväärtused ja kvaliteedi piirväärtused põhjavees ning põhjaveekogumite seisundiklasside määramise kord” (*edasi põhjaveekogumite määrus*) § 10 lg 2 nõuetest. Seire sageduse määramisel on lähtutud ülalnimetatud põhjaveekogumite määruse § 11 lg 1 p 1-4 toodud suundumuste (tendentside) analüüsiks vajaliku andmete hulga kogumise kiiruse vajalikkusest. Seire sageduseks on määratud üks kord kolme aasta jooksul, mis võttes arvesse põhjavee kaitstust on piisav, et 10 aastaga koguda andmete hulk, mille põhjal on võimalik teatud näitajate suundumusi/ mitte suundumusi märgata ja teha sellest lähtuvalt täiendavaid järeldusi käitise või piirkonna käitiste mõju kohta põhjaveele.

5. Kompleksloa tabeli 20 „Välisõhku väljutatavate saasteainete loetelu ja nende lubatud

aastased heitkogused“ juures analüüsis Keskkonnaamet taotlusmaterjalis toodut eelkõige KeÜS § 3 lg 2, § 4, § 5 mõistes ehk olulise keskkonnahäiringu, keskkonnariski ja keskkonnaohu tekke võimalikkuse seisukohast ning on seisukohal, et taotletud saasteainete aastaseid heitkoguseid on võimalik lubada.

6. Kompleksloa tabeli 21 „Välisõhku väljutatavate saasteainete lubatud hetkelised heitkogused (g/s) heiteallikate kaupa (väljavõte LHK-projektist)“ juures analüüsis Keskkonnaamet taotlusmaterjalis toodut eelkõige KeÜS § 3 lg 2, § 4, § 5 mõistes ehk olulise keskkonnahäiringu, keskkonnariski ja keskkonnaohu tekke võimalikkuse seisukohast ning on seisukohal, et taotletud saasteainete hetkelisi (g/s) heitkoguseid on võimalik lubada.

7. Kompleksloa tabelis 24 „Tekkivate ja käideldavate jäätmete liigid ja kogused“ toob muuhulgas Keskkonnaamet välja, et kooskõlas jäätmeseaduse § 15 lg 8, § 19 lg 4, § 22¹, § 30, § 74 lg 1 p 1, haldusmenetluse seaduse (*edaspidi HMS*) § 5 lg 2 ja THS § 25, on lubatud vanarehvide (jäätmekood 16 01 03) taaskasutamine (toimingu kood R3m - mehaaniline ringlussevõtt).

8. Kompleksloa tabel 27 „Jäätmekäitlustoimingule esitatavad tehnilised ja keskkonnakaitsenõuded“ puhul on Keskkonnaamet pidanud vajalikuks kontsentreeritult välja tuua jäätmeseaduse ja selle alusel antud määruste olulisemad nõude ja põhimõtted, et tagada korrektne jäätmete käitlemine käitises. Eelnimetatud nõuded ja põhimõtted on kooskõlas jäätmeseaduse § 14 lg 1¹ ja 1², § 21, § 28, § 38, § 61 lg 1 ning § 116 lg 2.

9. Kompleksloa tabelis 49 „Tootmise, jäätme- ja heitetekke ning heite keskkonnamõju omaseire tõhustamiseks kavandatud meetmed“ tuuakse lisaks sisendite ja väljundite üle arvestuse pidamisele, välja ka meetmed (sõnniku toitainete sisalduse määramine ning põldude toitainete vajaduse määramine), mis aitavad käitise tegevust täpsemalt planeerida ja seeläbi vähendada vähendamist vajava keskkonnahäiringu tekkimise võimalikkust ehk keskkonnariski (nt. põldude üleväetamine ja saasteainete väljaleostumine põhja- ja/või pinnavette). Sama eesmärki täidab ka vedelsõnnikuhoidla drenaažikaevus oleva olukorra regulaarne seire. Tabelis toodud meetmed on kooskõlas PVT-järelduste peatükis 4.1 toodud PVT nr 1-ga.

8. Kompleksloa tabelis 54 „Keskkonnamõju vältimine või vähendamine käitise sulgemise korral ja järelhoolde meetmed“ on Keskkonnaamet sätestanud meetmed, mis peavad tagama käitise sulgemise korral võimalikult väikese keskkonnamõju. Lähtutud on kompleksloa taotlusmaterjalis toodust ehk käitise spetsiifikast ning põhimõttest, et käitis ei põhjustaks pärast sulgemist ohtu ei inimesele, ega ka ümbritsevale keskkonnale.

Kompleksluba on vastavalt THS §-le 48 tähtajatu. Kompleksloa kohustusega käitiste ning ka loa korrapärast kontrolli teostatakse THS § 158 alusel üks kord kolme aasta jooksul, ent mitte sagedamini kui üks kord aastas.

Kompleksloa andmise korraldus antakse samaaegselt käitajale põhjavee võtuks väljastatud vee erikasutusloa nr L.VV/326440 kehtetuks tunnistamise korralduse andmisega, kuna THS § 25 lg 2 kohaselt, kui kompleksluba on nõutav käitise kui terviku käitamiseks, asendab kompleksluba veeseaduse, jäätmeseaduse ja atmosfääriõhu kaitse seaduse kohased load.

2.1 Keskkonnamõju hindamine

KeHJS § 3 lg 1 p 1 kohaselt hinnatakse keskkonnamõju, kui taotletakse tegevusluba või selle

muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju.

KeHJS § 11 lg 2 kohaselt otsustaja vaatab tegevusloa taotluse läbi ning teeb otsuse keskkonnamõju hindamise (edaspidi KMH) algatamise või algatamata jätmise kohta KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade tegevuse korral õigusaktis sätestatud tegevusloa taotluse menetlemise aja jooksul, kuid hiljemalt 90. päeval pärast KeHJS § 61 lg-s 1 loetletud teabe saamist. KeHJS § 9 lg 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja, tööstusheite seadus § 27 kohaselt annab kompleksloa Keskkonnaamet, seega on Keskkonnaamet otsustajaks KeHJS tähenduses.

KeHJS § 6 lg 2 p 2, § 61 lg 3, § 11 lg-te 2 ja 4 ning KeHJS § 6 lg 4 alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 1 lg 1 ja § 9 p 91 kohaselt peab Keskkonnaamet andma eelhinnangu selle kohta, kas veisefarmi rajamine või veiste intensiivkasvatuse käitises, kus peetakse 400–600 piimalehma, 533–800 ammalehma või 800–1200 noorveist (noorveisteks loetakse üle kaheksa kuu vanuseid lehmullikaid kuni poegimiseni ja üle kaheksa kuu vanuseid pulle) on olulise keskkonnamõjuga tegevus või mitte ning otsustama KMH algatamise või algatamata jätmise üle.

KeHJS § 11 lg 23 järgi KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade tegevuse KMH vajalikkus otsustatakse, lähtudes eelhinnangust ja asjaomase asutuse seisukohast. KeHJS § 11 lg 4 kohaselt, kui kavandatava tegevuse KMH algatamise või algatamata jätmise otsus tehakse KeHJS § 6 lg 2 alusel, lisatakse otsusele eelhinnang.

Keskkonnaamet viis läbi keskkonnamõjude eelhindamise protsessi, mille tulemusel tehti xx.09.2019 otsus DM-100398-x (registreeritud Keskkonnaameti keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS), kus tuuakse välja, et keskkonnamõju hindamise protsessi algatada vaja ei ole.

Nimetatud eelhinnangu tulemusena selgus alljärgnev (väljavõtte eelhinnangust):

Keskkonnaameti hinnangul ei saa eeldada kavandatava tegevuse puhul olulise keskkonnamõju tekkimist, kuna:

1. Mõjud (nii positiivsed, kui ka negatiivsed) puuduvad kliima, inimese tervise, inimese heaolu (sh. vara), kultuuripärandi, kaitstavate loodusobjektide ja Natura 2000 alade valdkondades.
2. Suurõnnetuste või katastroofide riski/ohtu ei eksisteeri.
3. Oluline kumulatiivne mõju puudub ja riigipiiri ülest mõju ette näha ei ole.
4. Maastiku ja loodusliku mitmekesisuse ning elanikkonna (laiem sotsiaalne keskkond) suhtes eksisteerivad madala suuruse/intensiivsusega positiivsed mõjud.
5. Maa (maakasutus), pinnase, vee ja välisõhu suhtes eksisteerivad madala suuruse/intensiivsusega negatiivsed mõjud.

Lähtudes eelhinnangu tulemustest ning KeHJS § 6¹ lg 1 p 6 kohasest teabest, arvestada kompleksloa taotluse menetlemisel järgmise keskkonnameetmega:

- määrata käitisepõhised nõuded või rõhutada õigusaktides toodud nõuete täitmise olulisust omaseire ja keskkonnajuhtimissüsteemi elementide parendamise meetmete seadmisega, et maa (maakasutus), pinnase, vee ja välisõhu valdkonnas eksisteerivaid

madala suuruse/intensiivsusega negatiivseid mõjusid vähemalt samal tasemel hoida (vältida negatiivse mõju suurenemist).

2.2 Menetlusosaliste ärakuulamine

OÜ Tõntso Agro kompleksloa taotluse saamise teade avalikustati ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja ajalehes Lõuna-Eesti Postimees ning nende põhjal täiendavat informatsiooni ja/või vastuväiteid ei laekunud.

Lähtudes THS § 37 lg 6 ja haldusmenetluse seaduse § 40 lõikest 1, § 48 esitas (reg. xx.09.2019 nr. DM-100398-x) Keskkonnaamet kompleksloa eelnõu, kompleksloa andmise korralduse eelnõu ja keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõu käitajale ning menetlusosalistele seisukohavõtuks ning avalikustas vastava teate kompleksloa andmise korralduse eelnõu ja kompleksloa andmise korralduse eelnõu valmimise kohta ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded ja ajalehes Lõuna-Eesti Postimees. Samuti avalikustati nimetatud eelnõud Keskkonnaameti kodulehel.

III. OTSUSTUS

Lähtudes eeltoodust, OÜ Tõntso Agro taotlusest, kooskõlas KeHJS § 11 lg 2 ja tuginedes THS § 27, § 38 lg 1 ja lg 3, keskkonnaministri 19.06.2013 määruse nr 36 „Keskkonnakompleksloa taotluse ja selle lisade vormid ning keskkonnakompleksloa sisu täpsustavad nõuded ja vorm“ § 3 ning kooskõlas Keskkonnaameti peadirektori 15.08.2016 käskkirja nr 1-1/16/306 “Osakondade põhimääruste kinnitamine” lisa 1 punktidega 2.3.1, 2.3.3 ja 3.9.4 otsustan:

- **anda OÜ Tõntso Agro (registrikood 11736371, aadress: Valga maakond, Tõrva vald, Koorküla, Tõntso, 68508) Tõntso veisefarmile tähtjatu keskkonnakompleksloa KKL-505984 (lisatud).**

Korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul esitades loa andjale vaide haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Emma Krikova
juhataja
kompleksloabüroo

Saata: Are Habicht, Ivo Muru, OÜ Dammix Mets, Osaühing Valga Puu, Södra Metsad OÜ, Vello Juhanson, Mati Tekkel, Virve Kokamägi, osaühing MENTOR AGRO, OÜ TSENTRUM AGRO, OÜ Tõntso Agro, Tõrva Vallavalitsus, Keskkonnainspeksioon.

Maikel Daniel
kompleksloaspetsialist
kompleksloabüroo